

Latweeschu Awises.

No. 34.

Zettortdeenâ 22. Augustâ.

1863.

Zaunas sinuas.

Kursemmê 3 pagastôs (nowaddôs) pee Leischu rohbeschahm, Dweetes pagastâ Illuktes aprinki, Meichamuischas (Grenzhof) un ir Mas-Berkenes pagastâ, Dohbeles aprinki, Deewam shehl gaddijuschees usmuffinataji un wiltigi padohma deweji, kas scho pagastu semneekus samuffinajuschi un tohs fasklubbinajuschi prassibt un darriht, fo liffumi ne nowehl un tad wehl klahr teefahm un waldischanai pahrgalwigi un pastahwigi prettim turretees! Lehnigâ garrâ un pazeefdamahs teefas un waldischana teem gan ar labbu israhdiijuschas, ka tâ nebuht ne warroht notikt, nedj tee tâ drihktstohr darriht, un ka teem gohdigi jaklausa un jadarra kâ, pascha Keisera liffumi pawehl; bet wiss welti!! Ne tizzejuschi, ne klausjuschi, bet ilgu laiku prettineeki bijuschi, kamehr zitti beidsiht itt drohschi un beskaunigi waldischanai prettim turrejuschees. Tad nu augsta waldischana ne warrejuse zittadi darriht, bet tai bij ar gruhtu sohribu jayahmahza schee prettineeki un neklausigi semneeki; — un tâ tad schinni waffarâ tee prettineeki, faimneeki un kalpi dabbujuschi fawôs pagastôs itt gruhtu meefas strahpi, bet tee leele wallohneeki nowesti zeetumâ un wehl teefajami.

Sirdsmihlee Latweeschi! Scho behdigu sinu jums leeku Awises tadeht, lai muhsu laudis fargatohs tizzeht un ustizzeht wissadeem nebehdneekem, wiltigeem padohma dewejeem un leekem gudrineekem, kas schinni laikâ taggad staiga aplahrt un laudis griff

famuffinaht un teem eemahziht zerreht un prassibt, kas prett liffumeem un fo teefas un waldischanas tadeht ne spehji ne drihktstohr nowehleht nedj darriht. Kaut jelle wissi drohschi un no firds ustizzetu fawahm teefahm un waldischanai, kas pehz Deewa fwehta prahta no Keisera eezeltas un ustizzigas isdarra Winnu taisnas un shehligas pawehleschanas. — Tizzeet drohschi: wissas taisnas subdsibas teefas un waldischana peenemm, ismekle un nospreesch pehz Keisera liffumeem; bet wissas netaisnas, pahrgalwigas un aplamas subdsibas itt nekahda teeja nedj waldischana ne warr pallausiht, turprettim tahm pehz taisnibas ja-atraida un ar wissu spehku jastrahpe tee, kas irr liffumu, teesu un waldischanu prettineeki un wehl klahr pastahwigi tahm prettim turras. —

Muhsu Wisaugstam Keiseram Latweeschi bijuschi sinnami ustizzigu pawalstneeki un pallausigi gohdigi appalschneeki. Behrnajâ gaddâ paschi essat redsejuschi Winnu shehligu un preezigu waigu, ar fo Winni juhs Latweeschus usluhkojuschi. Tad nu mihlee Kursemmes un Widssemes Latweeschi! fargaites wissuwairal schinnis nemeera laikôs, ka Keisera ausis ne ee-eetu ta neslawa un tas pohsta wahrds: Latweeschi sawa firdschehliga taisna Keisera liffumeem, teefahm un waldischanai ne-ustizzigu pallauschi; jo schur jeb tur liffuschees samuffinatees no wiltigeem padohma dewejeem un tadeht gruhti apgrehkojuschees prett Deewu un sawa Keisera waldischanu. Lai Deewes shehligi no tam jo prohjam pa-

Farga muhsu Latweeschu wahrdu, kas libds schim gohdu pelnijees!

Behterburga. Muhsu augsta Reiserene us Krimmi eedama nobraukusi ar dampfuggi pa Wolgas uppi us Kasanu, Simbirsku, Saratowu, Samaru un tad atkal pa Dones uppi us Taganrogu pee Afowas juhen.

Behterburga. 14ta Augusta Leelwirfts Konstantins Nikolajewitsch no Warschawas abrauzis Reisera pilli Barskoje-Sela. — Leelwirftam Michailam Nikolajewitscham Deews dewis jaunu dehlu, so nokristijuschi Turra wahrda.

Rihga. Widssemes zeen. Biskaps un General-Superdents Dr. Walters 9ta Augusta pahmahzis no Bahzsemes un 11ta Septemeri Walmeera Widssemes mahzitaji fanahks us sinodi. — Kurssemes sinode schinni gadda buhs Jelgawa un fahlfes 18ta Septemeri. — Kurssemes zeen. General-Superdents wehl irr Bahzsemme, kur pee Kiffinges awota bijis.

Ar **Rihgas-Dinaburgas** eisenbahni Zuhli mehnesi wedduschi wairak nekä 17 tuhft. zilwekus un 763 tuhft. pohdu prezses un eenehmuschi 49 tuhft. 794 rubl., tas irr ikktra deena 1606 rubl.

Lehrpaté schinni pufegadda irr 600 studenti, no kurreem 99 mahzajs mahzitaja ammatä, 142 mahzajs teefas ammatös, 234 daltera ammatä, 133 zittös ammatös un gudribäs.

Sibirijs jauna telegrawe taggad jau gattawa libds Dmskas pilfatam; nahkoscha gadda to gan beigs waddiht zaur wissu Sibiriu us Ameriku. Arri eetaisijuschi pasti, kas 2 reises par neddelu eet no Aiktas (andees pilfata pee Rihnas rohbeschahm, kur ohtra rohbeschu puffed irr Rihnas andees pilfats Maimadschihne) zaur Rihnu us Bekingu; 1300 werstes nofkrees 13 deenas.

Behterburga. Walsis-rahts taggad darbojajs ar jauncem gubernements un aprinku likkumeem un ar jaunu teefu likkumeem.

Behterburga gan atnahluschas tabs 3 grahmatas par Pohleem, bet Awises wehl ne sinn teikt winnu wahrdu, nedf arri Gortschakows jau irr atbildejis. Til to wissi falka, ka rahdoht us meeru un labbu. Napoleonam gan ne patihloht, ka Enlante un Eistreikeris til lehnigi rakstijuschi, bet effoht padewees un ta rahdajs, ka taggad Pohlus peemirfuschi un wissuwairak darbojajs ar Wahzu waldineeku fa-eeschanohs Frankpurtä un ar Mejiku; jo to neweens ne bij ne dohmajis ne tizejis, ka Eistreikeru Keisers tahdu padohmu usnemschoht un isdarrischoht.

Zggauussemme 10 tuhft. 436 fainneeki mahjas turr us renti jeb us renti un klausibu kohpa.

un 6 tuhft. un 5 fainneeki mahjas turr us klausibu. — Tai gubernementi irr 270 semneeku skoblas un 2 skohlmeisteru skoblas (seminari).

Wilnas General-Gubernaters Murawjews lizzis pakahrt Aleksanderu un Jafsepnu Newkowski, kas bijuschi fleppenas kumitetes spijohni un usskubbinajuto jaunelli to ustizzigu muischneeku-marshallu Domeiku nodurt. Taggad arri ne tahlu no Warschawas faktehruschi paschu to fleplawu, wahrda Tangers, kas Domeiku un wiina sullaini faduhris.

Pohlös gan dsinnuschees pakkat teem dumpineeleem, kas bij panehmuschi tohs 200 tuhft. rubl., so saldati waddija us Lublini, bet welti; jo tee tuhdal effoht isdallijuschi wissu naudu un tad iskliduschi un aisbehguschi pahr Eistreikeru rohbeschahm. — Pohlös gan wehl zehluschees leelaki barri, kas itt nikni gan laujajs, bet wissas weetäs fakauti tappuschi, kur saldati tohs usgahjuschi; bet pehzal atkal zittäs weetäs falaffahs. Arri wehl teem fleppen atnahk palihgs pahr Bruhschu un Eistreikeru rohbeschahm. Leischös leelus dumpineeku barrus wairs ne warr useet.

Frankpurte. Awises ne warr beigt stahstiht par tahm gobda deenahm, kas taggad Frankpurtä. Ne-issklaitams lauschu pulks tur fanahzis un eelas speeschahs redseht til dands waldineeku un wissu to jaukumu ar to tohs gohda un zeeni. Wissuwairak Eistreikeru Keisers un Koburgas, Bahdes un Weimars waldineeki wissur kur tee redsami, tohti preezigi tohp sweizinati. — Reisera dsimichanas deenas wakkara rahdijuschi warren leelu skunstigu ugguni, kas malfajis 17 tuhft. gulschus (1 guldis irr 60 kap.). — Zehschu ar luhgschanas grahmatu, so wissi waldineeki kohpa sarakstijuschi, pats Salschu lehnisch nobrauzis us Bahdi pee Bruhschu lehnina un ilgi ar winnu isrunnajees, tad Bruhsis tomehr ne irr nahzis us Frankpurti, bet atbildejis, ka ne warroht peenemt schohs waldineeku padohmus par Wahzu walsu-beedribas pahrtaischanu; jo tahdi padohmi effoht papreeksch pilnigi un gruntigi janoswerr un janorikte no wissu walsu ministereem un tad tiklai japahrspreesch no pascheem waldineekeem. Til ahtri to ne warroht darriht; arri zitti no scheem padohmeem ne effoht derrigi. — Awises raksta, ka tee waldineeki, kas Frankpurtä fanahluschi, fa-eeschoht wissi weena prahta, bet wehl ne sinn, kas buhs, ja Bruhsis nekuht schohs faweenotus padohmus ne peenemm. — Awises runna wissadi par scheem Eistreikeru Keisera padohmeem; zittas tohs tohti usteiz; zittas ne grihb tizeht, ka isdohfees. Spranzim ne patihloht, ka Wahzsemneeki firsnigi faweenojajs un stiprinajajs, un ka Eistreikeris politikchoht stipraks un tad wairs ne buhschoht winnam til padewigs. Italiai arri ne patihloht, ka Eistreikeris spehka peenemmahs. Enlante

ar meeru un preezajahs. Par Bruhfi zitti faunojahs; zitti fakka, ka tohs padohmus ne warroht peenemt, jo tee ne effoht pilnigi. Tomehr wiffi preezajahs un waldineefem pateiz, ka no firde gribboht Wahzsemmes fanihlufchas walfis-leetas pahrlabboht.

Brankpurte. Dfird, ka fanahlfufchi waldineefi weenâ prahâ fa-ees un pehzak walfu ministeri winnu fpreedumus wehl flaidraki farakstihš. Dizz, ka Bruhfiš fawu ministeru tad warrbuht arri nofubtihs pee fchihm Wahzu walfu ministereem un farunnafees par fcheem jauneem padohmeem.

Wahzsemmes walfu beedriba Dahneem pee-foblijufe ar farra=fpehku ee=eet Olsteines semmê ja Dahni wehl darrifchoht prett Wahzu walfu beedribas liffumeem. Dahnu waldifchana atteifufe, ka tad buhſchoht farſch! —3.

Janni paffes liffumi.

Behterburga. Itâ Zuhl Keifers apstipri-najis jaunus liffumus, ko Walfis-rahts, zaur muhfu zeen. General-Gubernateru papreefch farunnajufees ar muhfu gubernementu ritterschaptes preefchneefem, farakstijufe par Widsemmes, Iggauufsemmes, Kurssemmes un Sahmufsemmes semneeku paffehm, papifeefchanu un pahrrakstifchanohs zittâ nowaddâ un draudſe, lai fchi leeta buhtu weeglaki isdarrama.

Scho liffumu I. Dalkâ pawehlehts par tahdeem semneefem, kas uf kahdu laiku gan tohp atlaifti, bet no fawas draudſes (pagasta) pawiffam ne atſahj.

§ 1. (pirmais liffums) fpreesch: Ikkatram semneeku draudſes (pagasta) lohjeklim, kas fawâ pagastâ ne irr faderrejees neds usnehmees ko isdarriht jeb kurrem zittu liffumu deht naw japaleek, ja ne eet tahlaki nelâ 30 werstes, irr brihw illatru brihdi ifeet no fawa pagasta un warr praſſiht paſſi uf 3 mehnefcheem lihds 3 gaddeem, un Widsemme un Kurssemme fchis fcho paſſi dabbu no fawas pagasta teefas. Schim ifgabhejam papreefch uf wiffu fcho ifeefchanas laiku ja-ismalka itt wiffas fawas nodohfchanas un par to paſſi pagastam par labbu wehl ja-ismalka 75 kav. fudr. ja wiſch ifeet uf 3 mehnefcheem, — 3 rubt. ja ifeet uf 1 gaddu; 6 rubl. ja ifeet uf 2 gaddeem un 9 rubl. ja ifeet uf 3 gaddeem. Ja tahdeem ifgabhe-jeem irr tahdi peederrigi kas neſpehjneeki un jabarro, tad tam papreefch par fcheem jagahda.

Peeliffums 1. Ja pagastâ paleek tahdi raddi, kas teem barrojameem un apgahdajameem tilpat tuwi raddi kâ tas ifgabhejs fcheem irr raddineeks, un fchee irr pelnitaji un pahrtiffufchi, tad pehz pagasta teefas fpreeduma ir fcheem fawa peenahkama dalka jadohd pee fcho neſpehjneeku raddu apgahda-

fchanas. Par pagasta teefu warr fuhdſeht pee peederrigas augſtakas teefas.

Peeliffums 2. Ir teem, kas pee nekrufchu eefchanas peederrigi, jadarra pehz nekrufchu liffumeem no 16ta Janwara 1861., — kas wehl naw 25 gaddus wezzi, tillai paſſi uf 1 gaddu warr dabbuht.

§ 2. Da augſcham iſteikta malka par pagasta paffehm pehz ta paſcha mehra ir tad jamalka, kad wairak nelâ weenu ifgabheju uſrakſta uf weenu weenigu paſſi. — Tahdu paſſi bej malkas warr dabbuht tahs feewas, kas faweem wihtreem eet lihds un tee ne-uf-augufchi behrni, kas dfihwo pee fawa tehwa un mahtes jeb audſinatajeem. Wehl bej malkas tahdu paſſi warr dabbuht gaudeni, flimmi un firmi wezzi laudis, kâ arri ſkohlâs behrni un ſkohlâni, kas eet tahdâs ſkohlâs, kas naw paſchu nowaddâ (pagastâ, draudſe). Bej malkas paſſi warr dabbuht tee, kas uf 2 mehnefcheem aifeet fawu prezzi jeb auglus isdoht, jeb kahdu darbu usnehmufchi ſtrahdaht tahlaki nelâ 30 werstes; arri juhmallneeki, kas eet uf ſweiju (uf 6 mehnefcheem).

§ 3. Pagasta teefa (§ 1.) paſſi warr aifleeegt doht tahdeem, kas bej ihſtas wainas noliktâ laikâ fawu paſſi ne irr atjaunofufchi neds pahrnahlfufchi fawâ nowaddâ noſpreektâ laikâ, jeb par kurre (beſkaunibas fehr-gas) ifahrſteſchanu laſaretês un apgahdafchanas nam-môe pagastâ ismalkajis, kâ arri tahdeem, kas likti ap-paſch polizejas uſtraudſifchanas jeb appaſch kuratereem.

§ 4. Pagasta teefai brihw Widsemme ar kirſpehles teefas un Kurssemme ar aprinka teefas wehlefchanu ihpaſchu leetu un wainu labbad arri zittam doht paſſi bej fchihš malkas.

§ 5. Tee paffes papihri, billetes, tohp Latweefchu (Iggauu) Wahzu un Kreewu wallodâ farakſtitas no kummiſſiones semneeku-leetas, no General-Gubernatera apstiprinatas un tad druffatas 2c. 2c. 2c.

§ 6. Kad pagasta teefas bej wainas prett liffumeem paſſi naw demufchas, tad Widsemme kirſpehles teefa, Kurssemme aprinka teefa to paſſi warr doht.

§ 7. Widsemmes, Iggauufsemmes, Kurssemmes un Sahmufsemmes semneeki ar fchihm pagasta-paffehm warr uſturretees Widsemmes, Iggauufsemmes, Kurssemmes, Sahmufsemmes un to gubernementu pilſatôs un meeftindôs, kas pee fchihm pee-eet flahdu (lihds 30 werstes no rohbeſchahm). Kad tahlaki Kreewufsemme muhfu juhmallu gubernementu (Widsemmes, Iggauufsemmes un Kurssemmes) semneeki gribb eet, tad uf fawu pagasta-paſſi teem no aprinka rentes-kambara janemm blankat-paffe.

§ 8. Semneekam, kas ar pagasta- jeb blankat-paſſi (§§ 1—7.) ifgabhejs, ja-atnahk atpakkat tai terminâ, kas paſſe eerakſtihts, jeb tai terminâ jauna paffe janemm. Ja tâ ne darra, tad wainigais pehz fohdibas

liffumu-grahmatas § 1224. tohp strahpehts, jeb ja ne-
bucht ne atnahzīs atpakkat, tas ja-ataizina zaur teefas
fluddinafchanu Awisēs liktu. Us 3 gaddeem pehz
tahdas isfluddinafchanas pagastam jagalwo par ne-
atnahkufcha nodohfchanahm un malfahm. Kad dab-
bujufchi sinnaht, fur isgahjeis palizzis un dabujams,
tad winsch ja-atwedd atpakkat us fawu pagastu un
pehzat tam ja-ismalja pagastam fawas nodohfchanas un
wissas kofstēs. (Us preefschu beigums.) S—z.

Wezs putns.

Lee Amerikas lohti smukki raibee papagai-putni, kas
arri ismahzjami runnaht kahdus wahrduš, un no bag-
gateem istabās sprahstā tohp turreti, paleel lohti wezzi.
Sprantschu semmē wehl irr dshwō tas patē papagais,
kas bijis Waffintonam, tam lohti teizamam wihram

un generalam, kas Seemel-Ameriku atpestija no En-
lantes un cetaisija tahs Seemel-Amerikas bribw-
walstis, kas taggad kareo weena prett ohtru. Schis
putns jau irr pahri par 100 gaddeem wezs. Lepnas
spalwas gandrihs wissas iskrittufchas un kas atliflu-
fchas irr baltas palifkufchas, galwa nu plifka;
fehdoht kluffu un til rettu reisi kahdu ne-isprohtamu
wahrdu panurdoht un allasch drebbiht no aukstuma,
kaut winnu itt ruhpiigi kohpjoht. — Wissai raddibai
neleetibai padohtai gruhti jazihnijahs, kaut ir patē
stiprakais buhtu! — Ir wahrna, elewants un juhras
ruppuzis ar kaulu brunnahm pahri par simts gad-
deem tohpjoht wezzi. S—z.

Wihflu usminneschanas, kas 33. Nri.

Sihpols. Labbiba. Bluffa. —er—

Sluddinafchanas.

Zaur Jelgawas aprinka waldifchanas pawehleschanu
no 10ta Zuhla f. g. Nr. 1875. teel no Kandawas
Krohna pagasta-teefas sinnamš darrihts, la pee schihs
teefas tai 21mā un 23schā Augustā f. g. tiks isfobli-
tas trihs pee Daigones muischas peederrigas inventa-
riuma ehfas, tā: 1) katka schuhnis,
2) labbibas schuhnis,
3) gohwju stallis pee sirgu stalla pa
labbu rohfu.

Siannas par pirkfchanu warr illatrá teefas deenā pee
schihš teefas dabubht sinnaht. 1

Kandawas Krohna pag. teefā, 15tā Zuhli 1863.

(Nr. 620.) Teefas wezz. Mattihs Sandberg. †††
(S. W.) Teefas skrihwēris: Kūlpe.

Tanni nakti no 6ta us 7tu Augustu no gannibahm no-
saqts Wislahlmuischas Dirbju kalpam Kahrlam
Jefschewizam behrs sirgs, blesse peerē, pakkat-kahjas
baltas, labba kahja wairaf, kreifa masaf, widdifschēis
sirgs, 10 gaddus wezs, 40 rubl. wehrts; un fainneefam
Lorentscham Jefschewizam kalli ratti, salki mahleti,
spahenti brubni, weenu juhgu ar palkuku drahnu isfifiti,
farkans lohks un ribli. Kas flaidras sinnas isdohd par
fcho saqli, dabubhs 10 rubl. pateizibas naudas. 1

Lauku-Pimmenes

warr dabubht pirkt Jelgawā, Leitnera apteeki, pee
tirgus plattscha. 1

Krohna Sohdu muischas (Groß-Sessau) tirgus,
so arween 9tā Septemeri turreja, schogadd 16tā Sep-
temberi noturrehs. Kas schinni tirgu gribb dsehreenu
bohres turreht, teem tohs wajadfigus tullas papihrus
pafcheem jagabda. 2

Wiffadas sortes maltas un nemaltas kappejas un
un zifohrinu; ittin zeeku zuffuru masas galwinās no
1, 2 un 3 mahrzineem, tā arri no 20—24 mahrzineem,
par 21 lap. mahrzina; wifslabbaku Rehwalet dīschleru
lakku un dseltenu lihmi; wiffadas sortes grubu un
mannas putraimu, dseltenu Pehterburgas fib-
rupu, daschadas sortes zigariju un tihru kaulu
tabaku; labbas afminu ohgles, tā arri Anilin
pehrwes no Wettericha pabrihka, tā rohja, farkanu,
salku, silu, pelleku 2c. 2c. 2c. (iskatrs fcho pehrwu
dabbu libds druffatu zeddeli, fur isflaidrohts, tā ar fcho
pehrwi japehrwe) — irr atkal no jauna dabubjama Jel-
gawā, Kattofku eelā, Wilmanna nammā, ne tablu
no Kattofku basuizas, pee kaupmanna 3

J. Martinell.

S i n n a.

Wissus zeen. Latweefchu draugus Widsemme un Kursemme luhdsam fanahkt:
Jelgawā 17tā Septemera deenā 1863 pulksten 11tās no rihta, Steffen-
hagena nammā Museüma leelā istabā.

R. Schulz,

Latweefchu draugu beedribas wezzafajs.

S i n n a.

Es taggad eegahjis dshwoht salkajā eelā Schäfera nammā (nelaiķa daktera Lichtensteina nammā) Nr. 2.
leeleem pastēs-stakkeem blakkam. Manna rakstama istaba irr namma kreifajā puffē un ee-eijoht jafwann ar
to swanni, kas durwoju kreifajā puffē. Schulz.

Von der Censur erlaubt. Mittau, den 19. August 1863. Nr. 106.

Druckt bei J. S. Steffenhagen und Sohn in Mittau.

(De klacht peeliffums: „Zekka beedra“ Nr. 17.